

Sprawdzian 2. do rozdziału „Język to potęga”

Imię i nazwisko Klasa

Instrukcja dla ucznia

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania od 1. do 7. Masz na to 15 minut.

Tadeusz Kotarbiński
XXX

Do jasnych dążąc głębin – nie mógł trafić w sedno
Śledź pewien, obdarzony naturą wybredną.
Dokądkolwiek wędrował, zawsze nadaremno:
Tu jasno, ale płytko – tam głębia, lecz ciemno.

Księgi humoru polskiego. Od Kasprowicza do Tuwima, Łódź 1968, s. 478.

1. Przedstawiony w utworze śledź szukający *jasnych głębin* to przenośnia oznaczająca

- A. osobę nieustannie poszukującą właściwych odpowiedzi i słów do ich wyrażenia.
- B. ucznia mającego problemy z nauką.
- C. kogoś, kto bezskutecznie uczy się języka obcego.
- D. osobę niemogącą zrozumieć swojego rozmówcy.

2. Z utworu Tadeusza Kotarbińskiego wynika, że najtrudniej jest

- A. sformułować myśli poprawnie pod względem gramatycznym.
- B. uniknąć zbędnych słów i wypowiedzieć się w zwięzły sposób.
- C. poznać prawdę i wyrazić ją w prosty sposób.
- D. nadać wypowiedzi wyszukaną formę.

3. Przeczytaj poniższe hasło słownikowe, a następnie wskaż, w którym znaczeniu został użyty w utworze wyraz *natura*. Podkreśl to znaczenie.

natura – ż IV, CMsc -urze, lm. D -ur

1. *blm* «całokształt rzeczy i zjawisk tworzących wszechświat, świat (bez wytworów pracy ludzkiej); ziemia, woda i powietrze wraz z żyjącymi na nich i w nich roślinami i zwierzętami; przyroda»: Dzika, góraska, leśna natura. Natura żywa. Natura mar-twa. Cuda, piękno, urok natury. (...)
2. *blm* «stan pierwotny, prymitywny, niezmieniony przez cywilizację i kulturę»: Życ w stanie natury. (...)
3. *blm* «przyroda jako siła kształtująca organizmy żywe, zwłaszcza ludzi»: Otrzymać od natury zdolności muzyczne. Natura była dla niego szczodra. (...)
4. «organizm, zasób sił fizycznych»: Silna, żelazna natura. Słabe natury nie wytrzy-mywały trudów.
5. «właściwości wrodzone, charakter, usposobienie; człowiek, istota o określonym charakterze, usposobieniu»: (...) Coś leży, jest w czyjejś naturze. Mieć coś w swojej naturze. Być małomównym z natury. (...)
6. *blm* «istota, główne rysy charakterystyczne czegoś; charakter, rodzaj»: Techniczna natura jakichś trudności.

4. Treść którego z dwuwierszy Jana Sztudyngera jest najbardziej zbliżo-na do myśli zawartej w utworze Tadeusza Kotarbińskiego? Wybierz odpow-iedź spośród podanych.

- A. Fraszka to ptak szybkiego lotu,
Od błyskawicy – do grzmotu.
- B. Słowa kunsztowne, słowa piękne bledną
Wobec prostego, które trafia w sedno.
- C. Za mnie myśli polska mowa,
Ja tylko notuję słowa.

5. Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź A lub B oraz jej uzasadnienie spo-śród 1–3.

Utwory Tadeusza Kotarbińskiego i Jana Sztudyngera są przykładem

A.	bajek,	ponieważ	1.	zawierają morał.
			2.	występują w nich bohaterowie zwierzęcy uosabia-jący ludzkie cechy.
B.	fraszek,		3.	w krótkiej, wierszowanej formie przekazują ogól-ne refleksje i prawdy.

6. Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź A, B lub C.

Wyraz POLSKA należy pisać

A.	zawsze małą literą, ponieważ jest to przymiotnik.
B.	tylko wielką literą, gdyż jest to nazwa państwa.
C.	małą lub wielką literą – w zależności od znaczenia.

7. Napisz zaproszenie dla nauczycieli języka polskiego na przygotowany przez uczniów Twojej klasy wykład pt. „Tajemnice języka”.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....